

YouTube

1. Přečtěte si texty níže (zejména kapitolu YouTube), zkuste mu porozumět a vybrat ty informace, které jsou důležité.

YouTube asi není třeba nějak představovat, je naším již samozřejmým zdrojem vzdělávacího obsahu, který je tvořen institucemi, jednotlivými odborníky (často bohužel samozvanými) i laiky. Jedná se o většinou zdarma dostupný obsah, který naplňuje předpoklady individualizovaného a personalizovaného vzdělávání. Jedná se o obsah, který samostatně využívá (asi) každý z nás (tato samostatnost je mimochodem důležitým prvkem pro vnitřní motivaci) a zároveň je i zdrojem dostupného obsahu pro vyučující.

Níže je ve stručnosti představeno pár témat, které lze k YouTube a jeho dopady na vzdělávání a vzdělání postřehnout a zaznamenat.

- Jednou z hlavních obav je masivní dostupnost neověřeného a nekvalitního obsahu. Uživatelé/ky mohou být vystaveni zavádějícímu či chybnému obsahu. Proto je důležité, aby studující i vyučující byli schopni kriticky hodnotit a filtrovat obsah, který konzumují, a preferovali ověřené a důvěryhodné zdroje.
- Výzvou pro efektivní vzdělávání může být nedostatek struktury a organizace vzdělávacího obsahu. Který je často prezentován neuspořádaně nebo neúplně, to může způsobit zmatení, desinterpretaci a snížit efektivitu učení. Kvalitní tvůrci/kyně obsahu by proto mělo věnovat pozornost i této součásti jejich obsahu.
- Dostupnost samostatné tvorby obsahu může i přes zmíněné obavy přinášet výborný vzdělávací obsah, který dokáže vhodnou formou představit a vysvětlit danou problematiku. Může být obsahově správný a zároveň zajímavější, efektivnější a vhodnější, než dostupné texty či jiné výukové formáty – zkoumáno například na výukovém YouTube obsahu v oblasti medicíny.
- Dostupný výukový obsah dokážou využít zejména ty skupiny osob, které k tomu mají již nějaké předklady – v dosavadním vzdělání, sociokulturním zázemí, porozumění dané problematice apod. Bez odborného pedagogického vedení pak mohou vznikat propasti mezi jednotlivci s odlišným zázemím k dané problematice.
- Komentáře jsou dobrým, avšak nedostatečným nástrojem pro efektivnější proces učení. V moderním a kvalitním distančním vzdělávání hraje peer-to-peer sdílení podstatnou, avšak ne jedinou roli.
- Funkci automatických titulků a překladů, zvyšuje dostupnost vzdělávacích materiálů pro širší spektrum studentů/jících a podporuje inkluzivní prostředí ve vzdělávání – a to pro studující s jiným mateřským jazykem i pro studující s nějakou jinou bariérou (například neslyšící,...).

Za pozornost stojí i výsledky výzkumu z Kohat University of Science and Technology. Z analýzy výzkumných dat (vzorek 200 VŠ studujících) vyplývá, že videa na YouTube mají významnou roli při podpoře a doplňování procesu učení studentů/tek. Studující považují tato videa za zábavná a věří, že jsou vzdělávacím zdrojem, který rozšiřuje jejich porozumění akademickým kurzům a zlepšuje jejich výkon. Studenti si aktivně dělají poznámky a prokazují silnou motivaci videa využít pro své vzdělávací účely. Kromě toho studenti pevně věří, že videa na YouTube přispívají k jejich akademickým znalostem a pomáhají jim v kurzech, především díky dostupnosti autentického a relevantního materiálu. Videa na YouTube jsou tak jejich klíčovými nástroji ve vzdělávacím procesu.

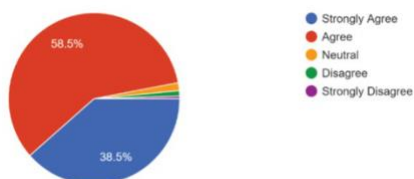

Figure 3. Students are watching you tube for educational purpose.

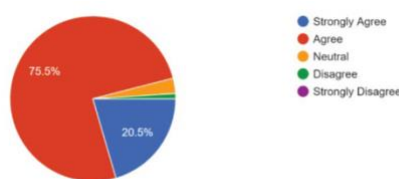

Figure 9. Lectures uploaded by instructor on you tube are helpful for students for a longer period of time.

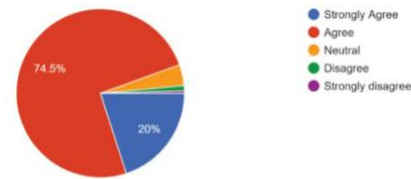

Figure 15. Students can pause a lecture on you tube at a certain points to take notes.

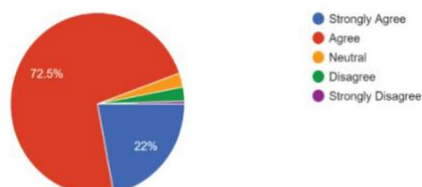

Figure 5. Watching educational videos on you tube can help students learn the material more rapidly.

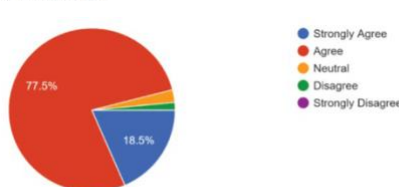

Figure 14. You tube visual effects attract the attention of the students. However, students feel bored when read books.

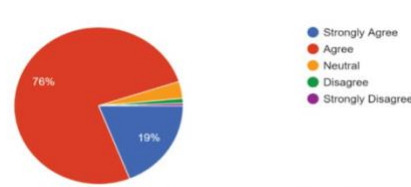

Figure 17. Sometimes there are complex theories or topics, you tube gives us an alternative educational tool to learn and obtain effective results.

V závěru lze říci, že YouTube má velký potenciál ve vzdělávání a může být cenným nástrojem pro poskytování a získávání vzdělávacích zdrojů a materiálů. Pokud je správně využíván, může podpořit aktivní a interaktivní učení, zvýšit dostupnost vzdělávacích zdrojů a podporovat inkluzivní prostředí ve vzdělávání. Nicméně je důležité, aby se tvůrci/kyně i uživatelé/ky zamýšleli nad riziky takovéto otevřenosti a adekvátně tomu přizpůsobovali svoji práci s platformou.

MOOC, mikro-kurzy a další online kurzy

MOOC (čti múk) jsou otevřené kurzy, které si může zapsat každý. Stojí na myšlence, že lze najít vzdělávací metody, které umožní lidem studovat v obrovském množství osob (řádově stovky nebo tisíce), aniž by se přímo o ně musel starat tutor nebo jiný vyučující. Tyto kurzy mohou vypisovat jednotlivci, ale také korporace nebo velké univerzity, které mají jistý edukační materiál, který chtějí dále šířit.

V MOOC kurzech většinou naleznete videa (natočené přednášky, webináře, tutoriály, explainery, atd,...), učební texty, úkoly k řešení, testy, diskuzní fóra apod.

Obecně je možné MOOC rozlišit na synchronní, které mají charakter klasického týdenního kurzu, který trvá většinou 4-12 týdnů a uživatel/ky musí pravidelně studovat, plnit úkoly či testy. Jinou formou jsou kurzy asynchronní, které mají předchystaný obsah a člověk je může absolvovat vlastně kdykoliv. Velkým problémem MOOC kurzů je studijní neúspěšnost – průměrně kurz dokončí 5-10 % uživatelů/lek.

Naopak mikro kurzy jsou krátké v délce 1-2 hodiny. Stejně jako MOOC mohou být otevřené neomezenému počtu uživatelů. V mikro kurzech ztatečně převažuje video. Mohou být netutorované i tutorované – tvůrce i tutor kurzu jsou studentům k dispozici a například reagují na příspěvky od studujících. Tyto otevřené mikro kurzy nabízí například FF MU: Humanitní vědy dokořán.

MOOC a zejména mikro kurzy mají i své placené varianty. V česku jsou nejznámější například Nostis (nostis.org), Seduo (seduo.cz), v zahraničí například Coursera (coursera.org) a edX (edx.org).

Microlearning

Microlearning je vzdělávací přístup, který se zaměřuje na poskytování krátkých a snadno „stravitelných“ vzdělávacích jednotek v délce přibližně 2-5 minut. Uživatel/ka si je tedy může procházet dle vlastní potřeby v návaznosti na své časové možnosti.

Mezi používané výukové „formy“ patří krátká videa, interaktivní cvičení, kvízy, infografiky, podcasty a online simulace.

Možné výhody a nevýhody microlearningu:

- **Flexibilita:** Krátké vzdělávací jednotky umožňují flexibilní učení v libovolném čase a na libovolném místě, což studentům/kám i zaměstnancům/kyním poskytuje větší kontrolu nad svým učebním procesem.
- **Personalizace obsahu:** Díky možnosti personalizace obsahu mohou uživatelé/ky vybrat témata a dovednosti, které odpovídají jejich individuálním potřebám, což posiluje motivaci a angažovanost při učení.
- **Omezení pro komplexní témata:** Microlearning může být účinný pro základní a středně pokročilé výukové cíle, může být omezený pro komplexní a hlubší témata, která vyžadují rozsáhlejší a hlouběji strukturované vzdělávací jednotky.
- **Riziko přehlcení informacemi:** Rychlé a intenzivní dodávání informací může vést k riziku přehlcení, zejména pokud není obsah dobře strukturován.

Ve firemním prostředí může být využit například pro:

- **Onboarding nových zaměstnanců/kyň:** Krátké a snadno stravitelné lekce umožňují novým zaměstnancům rychle se seznámit s firemní kulturou, politikami a procesy.
- **Aktualizace a rychlé reakce na změny:** V dnešním rychle se měnícím prostředí může být důležité, aby zaměstnanci/kyně byli dobře informováni o změnách v oboru. Microlearning umožňuje rychle aktualizovat obsah a reagovat na nové trendy a požadavky.

2. Prodiskutujte obsahové shrnutí informací s vaší expertní skupinou. Poté vytvořte strategii, postup, kterým jako experti předáte své znalosti vaší domovské skupině.

3. Když v expertní skupině ukončíte svoji práci (čekejte na moji instrukci), vraťte se do domovských skupin a předejte informace ostatním ve skupině.

Zdroje:

- *Dílčí částí textu vznikl s použitím ChatGPT 3.5*
- KHAN, Arbaz, Mubashir SAEED, Muhammad Naseem ANWAR a Lareb KANWAL, 2023. Unleashing the Potential: A Study of the Effectiveness and Impact of YouTube Educational Content on Student Learning Outcomes. *Journal of Mass Communication & Journalism* [online]. 2023(13:05) [cit. 2024-02-27]. ISSN 2165-7912. Dostupné z: doi:10.37421/2165-7912.2023.13.538
- KOHLER, Sarah a Tabea Clara DIETRICH, 2021. Potentials and Limitations of Educational Videos on YouTube for Science Communication. *Frontiers in Communication* [online]. 2021-5-20, 6 [cit. 2024-02-27]. ISSN 2297-900X. Dostupné z: doi:10.3389/fcomm.2021.581302
- *KISK: Kreativní práce s informacemi, MOOC* [online], 2024. [cit. 2024-02-27]. Dostupné z: <https://kisk.phil.muni.cz/kreativita/temata/hledani-vlastni-vzdelavaci-cesty/mooc>